

LA NOVA GEOPOLÍTICA DE L'ENERGIA

Michael T. Klare

11/05/2008

www.sinpermiso.info

Els estratègics militars d'Estats Units es preparen per a futures guerres que hauran de lliurar-se, no per qüestions d'ideologia o política, sinó en una pugna pels recursos creixentment escassos.

Mentre l'atenció diària de l'exèrcit d'Estats Units es centra en Iraq i Afganistan, els estratègics nord-americans miren més enllà d'aquests dos conflictes amb l'objectiu de preveure el medi en el que es produirà el combat global en els temps que venen. I el món que veuen és un en el qual la lluita pels recursos vitals, més que la ideologia o la política d'equilibri de poder, domina el Camp de Mart. Creient que els Estats Units han de reconfigurar les seves doctrines i forces per a mantenir-se en semblant entorn, els oficials més veterans han pres els passos necessaris per a millorar la seva planificació estratègica i capacitat de combat. Tot i que molt poc de tot això ha arribat al domini públic, existeix un nombre d'indicadors clau.

Des del 2006 el Departament de Defensa, en el seu informe anual Capacitat militar de la República Popular Xina, ha posat a un mateix nivell la competició pels recursos i el conflicte entorn a Taiwan com l'espurna que podria desencadenar una guerra amb Xina. La preparació d'un conflicte amb Taiwan es manté com "una raó important" en la modernització militar xinesa, segons indica l'edició del 2008, però "un anàlisi de les recents adquisicions de l'exèrcit xinès i del seu actual pensament estratègic suggereix que Pequín està desenvolupant també altres capacitats del seu exèrcit per un altre tipus de contingències, com per exemple el control sobre els recursos". L'informe inclús considera que els xinesos estan plantejant millorar la seva capacitat per una "projecció del seu poder" a les zones que els proporcionen matèries primes, especialment combustibles fòssils, i que tals esforços suposarien una significativa amenaça pels interessos de la seguretat d'Estats Units.

El Pentàgon també demana aquest any fons per l'establiment de l'Àfrica Command (Africom), el primer comandament unificat transatlàntic des de que al 1983 el president Reagan creés el Central Command (Centcom) per protegir el petroli del Golf Pèrsic. La nova organització centrarà els seus esforços suposadament en l'ajuda humanitària i la "guerra contra el terrorisme". Però en una presentació a la Universitat Nacional de Defensa, el comandant segon d'Africom, el Vice-Almirall Robert Moeller, declarà que "Àfrica té una importància geoestratègica cada cop major" pels Estats Units -el petroli és un factor clau- i que entre els reptes clau pels interessos estratègics d'Estats Units a la regió s'hi troba la "creixent influència a Àfrica" de Xina.

A Rússia també se la contempla a través de la lent de la competició mundial pels recursos. Tot i que Rússia, a diferència dels EUA i Xina, no necessita

importar petroli ni gas natural per satisfer les seves necessitats nacionals, busca dominar el transport d'energia, especialment cap a Europa, fet que ha alarmat als oficials veterans de la Casa Blanca que recelen d'una restauració del status de Rússia com a superpotència i temen que el seu augment en el control de la distribució del petroli i el gas a Euràsia debiliti la influència d'Estats Units a la regió. En resposta a la ofensiva energètica russa, l'administració Bush està emprenent contramesures. "Tinc la intenció de nombrar... a un coordinador especial d'energia que dedicarà especialment tot el seu temps a la regió d'Àsia Central i del mar Caspi", informà al febrer la Secretària d'Estat Condoleezza Rice al Comitè d'Assumptes Exteriors del Senat. "És una part veritablement important de la diplomàcia". Un dels principals treballs d'aquest coordinador, segons declarà Rice, serà el de fomentar la construcció d'oleoductes i gasoductes que circumval·lin Rússia amb l'objectiu de disminuir el seu control sobre el flux energètic regional.

Presos en conjunt, aquests i altres moviments semblants suggereixen que hi ha hagut un desplaçament de la política: en un moment en el que les reserves mundials de petroli, gas natural, urani i minerals industrials clau com el coure i el cobalt comencen a disminuir i la demanda d'aquests mateixos recursos s'està disparant, les majors potències mundials es desesperen per aconseguir el control sobre el que queda de les reserves sense explotar [per més proves sobre l'escassetat de combustibles fòssils, vegeu Klare, *Preparatiu per una vida després del petroli*, 12 novembre de 2007, i Mark Hertsgaard, *Ens quedem sense gasolina*, 12 de maig]. Aquests esforços impliquen per lo general una intensa guerra de puges als mercats internacionals, cosa que explica els preus rècord que estan assolint totes aquestes mercaderies, però també adopten una forma militar quan comencen a realitzar-se les transferències d'armament i el desplegament de missions i bases transatlàntiques. Per a reafirmar l'avantatge dels EUA -i per contrarestar moviments similars de Xina i altres competidors pels recursos- el Pentàgon ha situat la competició pels recursos al mateix centre de la seva planificació estratègica.

Alfred Thayer Mahan, revisitat

No és la primera vegada que els estratègs nord-americans donen màxima prioritat a la lluita global pels recursos. A finals del segle XIX un atrevit grup de pensadors militars liderats per l'historiador naval i president del Naval War College, Alfred Thayer Mahan, i el seu protegit, l'aleshores Secretari Assistent de la Marina Theodore Roosevelt, feren una campanya reclamant una Marina nord-americana forta, i l'adquisició de colònies que asseguressin l'accés als mercats d'ultramar i les matèries primes. Els seus punts de vista ajudaren puntualment a fomentar el recolzament de la opinió pública a la Guerra Hispanoamericana i, segons la seva conclusió, a l'establiment d'un imperi comercial estadunidenc al Carib i al Pacífic.

Durant la Guerra Freda, la ideologia governà absolutament l'estratègia estadunidenc de contenció de la URSS i derrota del comunisme. Però inclús aleshores no s'abandonaren per complet les consideracions sobre els recursos. La doctrina Eisenhower de 1957 i la doctrina Carter de 1980, tot i que

s'acomodaren a l'habitual retòrica antisoviètica de l'època, pretenien sobretot assegurar l'accés d'EUA a les prolífiques reserves petroleres del Golf Pèrsic. I quan el president Carter va establir al 1980 el nucli del que més tard seria el Centcom, la seva principal preocupació era la protecció del flux petrolier del Golf Pèrsic i no la contenció de les fronteres de la Unió Soviètica.

Al acabar la Guerra Freda, el president Bush va tractar -i va fallar- d'establir una coalició mundial d'estats d'ideologies afins (un "Nou Ordre Mundial") que mantindria l'estabilitat mundial i permetria als interessos empresarials (amb les companyies estadounidenques al front) estendre el seu abast per tot el planeta. Aquest enfocament, tot i que suavitzat, fou adoptat després per Bill Clinton. Però l'11-S i la implacable campanya contra els "estats canalles" (sobretot contra l'Iraq de Saddam Hussein i Iran) de l'actual administració Bush, ha reinjectat l'element ideològic a la planificació estratègica estadounidenca. Tal i com ho presenta George W. Bush, la "guerra contra el terrorisme" i els "estats canalles" són els equivalents contemporanis a les anteriors lluites ideològiques contra el feixisme i el comunisme. Examinats més d'a prop aquests conflictes, tot i així resulta impossible separar el problema del terrorisme a Orient Mitjà o el desafiament d'Iraq i Iran de la història de l'extracció del petroli en aquelles regions per part d'empreses occidentals.

L'extremisme islàmic del tipus que propaga Osama Bin Laden i Al Qaeda a la regió té moltes arrels, però una de les més importants sosté que l'atac occidental i l'ocupació de terres islàmiques -i la resultant profanació de les cultures i pobles musulmans- es deu a la set de petroli dels occidentals. "Recordeu també que la raó més important que tenen els nostres enemics per controlar les nostres terres és la de robar el nostre petroli", va dir Bin Laden als seus simpatitzants en una gravació sonora datada el desembre de 2004. "Així que feu el que tingueu a les vostres mans per detenir el major robatori de petroli de la història".

De forma similar, els conflictes d'EUA amb Iraq i Iran han estat modelats pel principi fonamental de la doctrina Carter de que els EUA no permetran l'aparició d'una potència hostil que pugui obtenir en un moment donat el control del flux petrolier al Golf Pèrsic, i amb això, en paraules del vicepresident Cheney, "ser capaç de dictar el futur de la política energètica mundial". El fet de que aquests països estiguin possiblement desenvolupant armes de destrucció massiva sols complica la tasca de neutralitzar l'amenaça que representen, però no altera la lògica estratègica que es manté al fons dels plans de Washington.

La preocupació sobre la seguretat dels subministraments de recursos ha estat, doncs, una característica central en la planificació estratègica des de fa temps. Però l'atenció que se li presta ara a aquesta qüestió representa un canvi qualitatiu en el pensament estadounidenc sols igualable als impulsos imperials que conduïren a la Guerra Hispanoamericana un segle enrere. Però en aquesta ocasió el moviment està motivat no per una optimista fe en la capacitat nord-americana per dominar l'economia mundial, sinó per una perspectiva francament pessimista sobre la disponibilitat dels recursos vitals al futur i la intensa competició sobre ells que estan duent a terme Xina i altres motors econòmics emergents. Enfrontant-se a aquest doble repte, els estratègs del

Pentàgon creuen que assegurar la primacia d'Estats Units en la lluita pels recursos mundials ha de ser la prioritat número ú de la política militar nord-americana.

Retorn al futur

En línia amb aquest enfocament, l'èmfasi ara s'emplaça en el paper mundial que ha de jugar la marina d'Estats Units. Utilitzant un llenguatge que hagués sonat sorprenentment familiar a Alfred Mahan i al primer president Roosevelt, la Marina, els marines i la guàrdia costera donaren a conèixer a l'octubre un document titulat 'Una estratègia cooperativa pel poder naval al segle XXI' que ressalta la necessitat dels EUA de dominar els oceans i assegurar les principals rutes marítimes que connecten el país amb els seus mercats d'ultramar i reserves de recursos.

A les passades quatre dècades el comerç marítim mundial s'ha quadruplicat: el 90% del comerç mundial i dos terços del petroli són transportats per mar. Les rutes marítimes i la infraestructura costera que els recolzen són la taula de salvació de l'economia global actual. Unes expectacions de creixement cada cop majors i l'increment de la competició pels recursos unides a l'escassetat poden animar a les nacions a exercir cada cop més reclamacions de sobirania sobre parcel·les cada cop majors de l'oceà, vies fluvials i recursos naturals, resultant de tot allò potencials conflictes.

Per encarar aquest perill, el Departament de Defensa ha emprès una modernització total de la seva flota de combat, el que suposa el desenvolupament i obtenció de nous portaavions, destructors, creuers, submarins i un nou tipus de nau de "combat litoral" (armament de costa), un esforç que costarà dècades completar i que consumirà cents de milers de milions de dòlars. Alguns dels elements d'aquest pla foren desvelats pel president Bush i el Secretari de Defensa Gates a la proposta de pressupost per l'any fiscal 2009, presentada el passat mes de febrer. Dels articles més cars del pressupost en destaquen els següents:

- 4,2 mil milions de dòlars per la principal nau d'una nova generació de portaavions de propulsió nuclear.
- 3,2 mil milions de dòlars per un tercer míssil pel destructor classe "Zumwalt". Aquestes naus de guerra de camuflatge avançades també serviran com a banc de proves per un nou tipus de míssils creuer, els CG(X).
- 1,3 mil milions de dòlars per les dues primeres naus de combat litoral.
- 3,6 mil milions de dòlars per a un nou submarí classe Virginia, la nau de combat subaquàtica més avançada del món, actualment en producció.

Els programes de construcció naval proposats costaran 16,9 mil milions l'any fiscal del 2009, després dels 24,6 mil milions de dòlars votats per l'any fiscal 2007 i 2008.

El nou enfocament estratègic de la Marina es reflecteix no sols en l'obtenció de noves naus, sinó també en la disposició de les ja existents. Fins fa poc la majoria dels actius navals estaven concentrats a l'Atlàntic Nord, el Mediterrani i el Pacífic Nord-est en missions de recolzament a les forces de la OTAN nord-americanes i en virtut dels pactes de defensa amb Corea del Sud i Japó. Aquests vincles figuren de manera molt prominent en els càlculs estratègics, però s'incrementa cada cop més la importància de la protecció dels enllaços comercials vitals al Golf Pèrsic, el Pacífic sud-oest i el Golf de Guinea (prop dels majors productors de petroli a Àfrica). Al 2003, per exemple, el cap del US European Command declarà que els portaavions de combat sota el seu comandament estarien menys temps al Mediterrani i "la meitat del seu temps baixarien a la costa oest d'Àfrica".

Un enfocament similar guia la reestructuració de les bases d'ultramar, que s'havia mantingut en gran mesura intacta els últims anys. Quan l'administració Bush va agafar el poder, la majoria de les bases principals es trobaven a Europa occidental, Japó o Corea del Sud. Per insistència de l'aleshores Secretari de Defensa Donald Rumsfeld, el Pentàgon començà a traslladar forces de la perifèria d'Euràsia cap a les seves regions centrals i del sud, especialment Europa central i oriental, el centre d'Àsia i el sud-est asiàtic, així com al nord i centre d'Àfrica. És cert que aquestes zones són la llar d'Al Qaeda i dels "estats canalles" d'Orient Mitjà, però també contenen el 80% o més de les reserves mundials de gas natural i petroli, així com reserves d'urani, coure, cobalt i altres materials industrials crucials. I, com s'ha indicat abans, és impossible separar una cosa de l'altra en els càlculs estratègics d'Estats Units.

Un altre punt molt a tenir en compte és el pla nord-americà per a mantenir una infraestructura bàsica per a recolzar les operacions de combat a la conca del Mar Caspi i Àsia central. Els vincles americans amb els estats d'aquesta regió van ser establerts anys abans de l'11-S per protegir el flux del petroli del Mar Caspi cap a occident. Creient que la conca del mar Caspi seria una nova font valuosa de petroli i gas natural, el president Clinton va treballar aplicadament per obrir les portes a la participació nord-americana en la producció energètica de la zona, i tot i que advertit dels antagonismes ètnics endèmics de la regió, va tractar de reforçar la capacitat militar de les potències aliades del lloc i preparar una possible intervenció de les forces nord-americanes a la zona. El president Bush va redoblar aquests esforços, incrementant el flux de l'ajuda militar nord-americana i establint bases militars a les repúbliques centreasiàtiques.

Una barreja de prioritats governa els plans del Pentàgon per retenir una constel·lació de bases "duradores" a Iraq. Moltes d'aquestes instal·lacions seran sens dubte utilitzades per a continuar donant recolzament a les operacions contra les forces insurgents, per a activitats d'intel·ligència militar i per l'entrenament de l'exèrcit i unitats de policia iraquianes. Inclús si totes les tropes de combat nord-americanes fossin retirades d'acord amb els plans anunciats pels senadors Clinton i Obama, algunes d'aquestes bases serien amb tota probabilitat mantingudes per a activitats d'entrenament, que tan Clinton com Obama han afirmat que continuaran. D'altra banda, almenys algunes de les bases estan específicament dedicades a la protecció de les

exportacions de petroli iraquiana. Al 2007, per exemple, la Marina va revelar que havia construït una instal·lació de direcció i control sobre i al llarg d'una terminal de petroli iraquiana al Golf Pèrsic, amb la finalitat de supervisar la producció de les terminals d'extracció de major importància a la zona.

Una lluita global

Cap altra de les principals potències mundials és capaç d'igualar als Estats Units a l'hora de desplegar la seva capacitat militar en la lluita per la protecció de les matèries primes de vital importància. Però les altres potències estan començant a desafiar el seu domini de diverses maneres. Xina i Rússia en particular estan proporcionant armes als països en desenvolupament productors de petroli i gas, i també estan començant a millorar la seva capacitat militar en zones clau de producció energètica.

La ofensiva xinesa per guanyar accés a les reserves estrangeres és evident a Àfrica, on Pequín ha establert vincles amb els governs productors de petroli d'Algèria, Angola, Txad, Guinea Equatorial, Nigèria i Sudan. Xina també ha buscat accés a les abundants reserves minerals africanes, seguint les reserves de coure a Zàmbia i el Congo, com a Zimbabwe i un ventall de diferents minerals a Sudàfrica. En cada cas els xinesos s'han atret el recolzament d'aquests països proveïdors amb una diplomàcia activa i constant, ofertes de plans d'assistència pel desenvolupament i préstecs a baix interès, vistosos projectes culturals i, en molts casos, armament. Xina és ara el major proveïdor d'equips de combat bàsics a molts d'aquests països, i és especialment coneguda per la seva venda d'armes a Sudan, armes que han estat utilitzades per les forces governamentals en els seus atacs contra les comunitats civils de Darfur. A més, com els EUA, Xina ha complementat les seves transferències d'armes amb acords de recolzament militar, la qual cosa ha portat a una presència constant d'instructors, consellers i tècnics xinesos a la zona, competint amb els seus homòlegs nord-americans per la lleialtat dels oficials militars africans.

El mateix procés està tenint lloc en gran mesura a Àsia Central, on Xina i Rússia cooperen sota els auspicis de la Shanghai Cooperation Organization (SCO) per proporcionar armament i assistència tècnica als "istans" de l'Àsia Central [Kazajstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Tayikistan i Kirguizistan], novament en competició amb els EUA per guanyar-se la lleialtat de les èlits militars locals. Als 90 Rússia va estar massa preocupada amb Txetxènia com per prestar atenció a aquesta zona, i Xina, per la seva banda, estava concentrada en altres qüestions a les que donava més prioritat, així que Washington va gaudir d'un avantatge temporal. Però en els últims cinc anys Moscou i Pequín han concentrat els seus esforços per guanyar influència a la regió. El resultat de tot això ha estat un paisatge geopolític molt més competitiu, amb Rússia i Xina, unides a través de la SCO, guanyant terreny en la seva ofensiva per a minimitzar la influència nord-americana a la regió.

Una mostra clara d'aquesta ofensiva fou l'exercici militar que dugué a terme la SCO el passat estiu, el primer d'aquesta naturalesa, en el que participaren tots

els estats membres. Les maniobres involucraren a 6.500 membres en total, procedents del personal militar de Xina, Rússia, Kazajstan, Kirguizistan, Tayikistan i Uzbekistan, i tingueren lloc a Rússia i Xina. A part del seu significat simbòlic, l'exercici era indicatiu dels esforços xinesos i russos per millorar les seves capacitats militars, posant un fort èmfasi en el que fa referència a les seves forces d'assalt a llarga distància. Per primera vegada un contingent de tropes xineses aerotransportades fou desplegada fora de territori xinès, amb un signe clar de la creixent autoconfiança de Pequín.

Per assegurar-se de que el missatge d'aquests exercicis no havia passat inadvertit, els presidents de Xina i Rússia aprofitaren la ocasió per organitzar una cimera de la SCO a Kirguizistan i advertir als Estats Units (tot i que no fos nombrat) de que no permetrien intromissions de cap tipus en els assumptes d'Àsia Central. En la seva crida per un món "multipolar", per exemple, Vladimir Putin declarà que "qualsevol intent per resoldre problemes mundials i regionals de forma unilateral serà en va". Per la seva part Hu Jintao va fer notar que "les nacions de la SCO coneixen amb claredat les amenaces a les que s'enfronta la regió i han d'assegurar la seva protecció per sí mateixes".

Aquests i altres esforços de Xina i Rússia, combinats amb l'escalada d'ajuda militar nord-americana a alguns estats de la regió, són part d'una major, tot i que sovint oculta, lluita pel control del flux del petroli i el gas natural des de la conca del Mar Caspi als mercats d'Europa i Àsia. I aquesta lluita, a la vegada, no és sinó part de la lluita mundial pel control de l'energia.

El major risc d'aquesta lluita és que algun dia excedeixi els límits de la competició econòmica i diplomàtica i entri de ple en el terreny militar. No passarà, sens dubte, perquè algun dels estats implicats prengui la decisió deliberada de provocar una guerra contra un dels seus competidors, perquè els líders de tots aquests països saben a ciència certa que el preu de la violència és massa elevat tenint en compte el que obtindrien a canvi. El problema és, en canvi, que tots ells estan prenent part en accions que fan que el començament d'una escalada involuntària sigui cada dia més plausible. Aquestes accions inclouen, per exemple, el desplegament d'un número cada cop més elevat de consellers i instructors militars americans, russos i xinesos en zones d'instabilitat en les quals aquests foranis poden veure's atrapats algun dia en bàndols oposats en conflicte.

El risc encara és major si tenim en compte que la producció intensificada de petroli, gas natural, urani i minerals ja és en sí mateixa una font d'instabilitat, que actua com un iman per a les entregues d'armament i la intervenció estrangera. Les nacions implicades són quasi totes elles pobres, així que qui controli els recursos controlarà les úniques fonts segures d'abundant riquesa material. Aquesta situació és una invitació a la monopolització del poder perquè les èlits cobdicioses utilitzin el seu control sobre l'exèrcit i la policia per eliminar als seus rivals. El resultat de tot això és, quasi sense excepció, el de la creació d'una banda de capitalistes instal·lats a consciència en el poder que utilitzen amb brutalitat les forces de seguretat i acaben rodejats d'una ingent massa de població desafecta i empobrida, sovint pertanyent a un grup ètnic diferent, un caldo de cultiu idoni per als disturbis i la insurgència. Aquesta és avui la situació

a la zona del delta del Níger a Nigèria, a Darfur i al sud de Sudan, a les zones productores d'urani del Níger, a Zimbabwe i a la província Cabinda d'Angola (a la que s'hi troba la major part del petroli del país) i altres moltes zones que sofreixen el que ja ha estat denominat "maledicció dels recursos".

El perill es troba, valgui dir-ho, en que les grans potències es veuen immerses en aquests conflictes interns. No es tracta de cap escenari extemporani: EUA, Rússia i Xina estan proporcionant armament i serveis de recolzament militar a les faccions de moltes de les disputes abans mencionades: EUA està armant a les forces governamentals a Nigèria i Angola, Xina proporciona ajuda a les forces governamentals al Sudan i Zimbabwe, i així amb la resta de conflictes. Una situació inclús més perillosa és la que existeix a Geòrgia, on EUA recolza al govern prooccidental del president Mijaíl Saakashvili amb armament i recolzament militar, mentre Rússia dona el seu recolzament a les regions separatistes d'Abkhazia i Osetia del Sud. Geòrgia juga un important rol estratègic per ambdós països perquè alberga l'oleoducte Bakú-Tbilisi-Ceyhan (BTC), un conducte avalat pels EUA que transporta petroli del Mar Caspi als mercats occidentals. Actualment hi ha consellers i instructors militars nord-americans i russos en ambdues regions, en alguns casos inclús tenen contacte visual els uns amb els altres. No és difícil, per tant, conjeturar un escenari en el qual un xoc entre les forces separatistes i Geòrgia condueixi, es vulgui o no, a un enfrontament entre soldats russos i americans, donant lloc a una crisi molt major.

És essencial que Amèrica inverteixi el procés de militarització de la seva dependència de l'energia importada i disminueixi la seva competició amb Xina i Rússia pel control dels recursos estrangers. Fent-ho, es podria canalitzar la inversió cap a les energies alternatives, la qual cosa conduiria a una producció energètica nacional més efectiva (amb un abaratament de preus a llarg termini) i una immillorable oportunitat per a reduir el canvi climàtic.

Qualsevol estratègia enfocada a reduir la dependència de l'energia importada, especialment el petroli, ha d'incloure un increment del cost en combustibles alternatius, sobretot fonts renovables d'energia (solar i eòlica), la segona generació de biocombustibles (aquells fets a partir de vegetals no comestibles), la gasificació del carbó capturant les partícules de carboni en el procés (de manera que cap dioxina de carboni escapi a l'atmosfera, contribuint a l'escalfament del planeta) i cèl·lules de combustible hidrogen, junt amb un transport públic que inclogui ferrocarrils d'alta velocitat i altres sistemes de transport públic avançats. La ciència i la tecnologia per implementar aquests avenços ja es troba disponible en la seva major part, però no les bases per conduir-la del laboratori o de l'etapa de projecte pilot al seu desenvolupament complet. El desafiament és, aleshores, el de reunir els milers de milions -potser bilions- de dòlars que es necessitessin per fer-ho.

El principal obstacle per aquesta tasca és que la seva principal raó de ser es troba des d'un bon principi amb l'enorme cost que suposa la competició militar pels recursos d'ultramar. Personalment estimo que el cost actual d'imposar la doctrina Carter es troba entre els 100 i els 150 mil milions de dòlars, sense incloure la guerra a Iraq. Estendre aquesta doctrina a la conca del Mar Caspi i

Àfrica sumarà milers de milions més a la conta. Una nova guerra freda amb Xina, amb la seva corresponent carrera armamentística naval, requerirà bilions en costos addicionals militars en les properes dècades. Una bogeria: el cost no garantirà l'accés a més fonts d'energia, ni abaratirà el preu de la gasolina als consumidors, ni desanimarà a Xina en la seva recerca de noves fonts d'energia. El que realment farà serà reduir el diner que necessitem per desenvolupar fonts d'energia alternatives amb les que conjurar els pitjors efectes del canvi climàtic.

Tot això ens condueix a la recomanació final: més que embarcar-nos en una competició militar amb Xina, el que hauríem de fer és cooperar amb Pequín en el desenvolupament de fonts d'energia alternatives i sistemes de transport més eficaços. Els arguments en favor de la col·laboració són abrumadors: s'estima que junts, els Estats Units i Xina, consumirem el 35% de les reserves mundials de petroli pel 2025, la major part del qual haurà de ser importat d'estats disfuncionals. Si, com es prediu àmpliament, les reserves mundials de petroli comencen a disminuir aleshores, els nostres països estaran tancats en una perillosa lluita per uns recursos cada cop més limitats a zones crònicament inestables del món. Els costos d'això, en termes d'uns abocaments militars cada cop majors i una inhabilitat manifesta per invertir en projectes socials, econòmics i mediambientals que mereixin realment la pena, seran inacceptables. Raó de més per renunciar a aquest tipus de competicions i treballar junts en el desenvolupament d'alternatives al petroli, en els vehicles eficients i altres innovacions energètiques. Moltes universitats i corporacions xineses i nord-americanes han començat a desenvolupar projectes conjunts d'aquesta naturalesa, així que no hauria de ser difícil preveure un règim de cooperació encara major.

A mesura que ens apropem a les eleccions del 2008, s'obren dos camins front a nosaltres. Un ens condueix a una major dependència dels combustibles importats, una militarització creixent de la nostra relació de dependència del petroli estranger i una lluita prolongada amb altres potències pel control de les majors reserves existents de combustibles fòssils. L'altra porta a una dependència atenuada del petroli com a font principal dels nostres combustibles, al ràpid desenvolupament d'alternatives energètiques, un perfil baix de les forces nord-americanes a l'estranger i a la cooperació amb Xina en el desenvolupament de noves opcions energètiques. Rara vegada una elecció política ha tingut major transcendència pel futur del nostre país.

*Michael T. Klare és professor de pau i seguretat mundial a la Universidad de Hampshire. El seu últim llibre, *Rising Powers, Shrinking Planet: The New Geopolitics of Energy*, serà publicat per Metropolitan Books a l'Abril.*